

ΣΑΝ ΝΑ ΗΤΑΝ ΣΗΜΕΡΑ

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

250 Ο ρωμαίος αυτοκράτορας Δέκιος εξαπολύει άγριο κυνηγητό των Χριστιανών στη Ρώμη.

1833 Ο Βασιλιάς Όθων και τα μέλη της Αντιβασιλείας φτάνουν στο Ναύπλιο με την αγγλική φρεγάτα Μαδαγασκάρη. Τους συνοδεύουν 4.000 Βαυαροί στρατιώτες.

1921 Μεσοσύσης της Μικρασιατικής Εκστρατείας, η Τουρκία υιοθετεί το πρώτο της Σύνταγμα, με κύριο πρόταγμα την εθνική κυριαρχία.

1942 Σε ναζιστική διάσκεψη στο προάστιο Βάνζεε του Βερολίνου αποφασίζεται η λεγόμενη τελική λύση, δηλαδή η εξολόθρευση όλων των Εβραίων της Ευρώπης.

1949 Ο Αλέξανδρος Παπάγος γίνεται αρχιστράτηγος με ευρείες εξουσίες, για να φέρει σε πέρας τον αγώνα κατά των ανταρτών του Δημοκρατικού Στρατού. Ως ανώτατο στρατιωτικό διοικητή της Κεντρικής Ελλάδας διορίζει τον διοικητή του Α' Σώματος Στρατού.

1982 Κατά τη διάρκεια συναυλίας του Όζι Όσμπορν στο Ντε Μόνις της Αϊόβα, ένας από τους ακροατές πετά μία αναίσθητη νυκτερίδα στη σκηνή. Νομίζοντας ότι είναι πλαστική, ο Όζι την αρπάζει και τη δαγκώνει στο κεφάλι, χάριν παιδιάς. Μόλις κατάλαβε το λάθος του μετέβη άμέσως στο νοσοκομείο για εμβόλιο.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1775 Αντρέ Μαρί Αμπέρ, γάλλος μαθηματικός και φυσικός, που διατύπωσε τους θεμελιώδεις νόμους του ηλεκτρομαγνητισμού και της έντασης του ηλεκτρικού ρεύματος. Προς τιμήν του, η μονάδα μέτρησης του ρεύματος πήρε το όνομά του. (Θαν. 10/6/1836)

1920 Φεντερίκο Φελίνι, ιταλός σκηνοθέτης. (Ντόλτσε Βίτα, Οκτώμισι). (Θαν. 31/10/1993)

1946 Ντέιβιντ Λιντς, αμερικανός σκηνοθέτης. (Malholland Drive)

ΘΑΝΑΤΟΙ

842 Θεόφιλος, αυτοκράτορας του Βυζαντίου. (Γεν. 813)

1907 Ντμίτρι Μεντελέγιεφ, ρώσος χημικός, δημιουργός του περιοδικού πίνακα των στοιχείων. (Γεν. 27/1/1834)

1984 Τζόνι Βαϊσμίλερ, πέντε φορές Ολυμπιονίκης στην κολύμβηση και ηθοποιός. (Ταρζάν) (Γεν. 2/6/1904)

Η Διάσκεψη της Βάνζεε

Εξοντώστε τους Εβραίους! Αυτό ήταν το σαφέστατο μήνυμα που δόθηκε στη γραφειοκρατία της Ναζιστικής Γερμανίας από τον αρχι-Ναζί Ράινχαρντ Χάιντριχ, που προήδρευσε διάσκεψης στο προάστιο Βάνζεε (Wannsee) του Βερολίνου, σχετικά με την τελική λύση που έπρεπε να δοθεί στο Εβραϊκό ζήτημα, δηλαδή για την οργανωμένη εξόντωση του Εβραϊκού πληθυσμού της Ευρώπης. Η Διάσκεψη της Βάνζεε, όπως έμεινε στην ιστορία, έγινε στις 20 Ιανουαρίου 1942 και πολλά από αυτά που συζητήθηκαν έγιναν γνωστά μετά την κατάρρευση του Τρίτου Ράιχ.

Ένα από τα μείζονα προβλήματα για τον Χίτλερ το καλοκαίρι του 1941 ήταν το πρακτικό για τα εκατομμύρια Εβραίων που ζούσαν στις γερμανοκρατούμενες χώρες της Ευρώπης. Η αναμενόμενη για τους Γερμανούς κατάληψη της Σοβιετικής Ένωσης μεγέθυνε το πρόβλημα. Σε μια συνεδρίαση του Υπουργικού Συμβουλίου στις 16 Ιουλίου 1941 ο Φύρερ ανακοίνωσε ότι η Σοβιετική Ένωση δυτικά των Ουραλίων θα γίνει ο «γερμανικός κήπος της Εδέμ» και ότι η ακανθής αυτή περιοχή θα πρέπει να ειρηνεύσει το ταχύτερο δυνατό. «Αυτό θα επιτευχθεί ταχύτερα αν ξεπαστρέψουμε όποιον μας πάει κόντρα» είπε στους υπουργούς του.

Ο στρατάρχης Χέρμαν Γκέρινγκ και ο αρχηγός των SS Χάινριχ Χίμλερ ερμήνευσαν τα λόγια του αρχηγού ως πράσινο φως για να προχωρήσουν με πιο γοργά βήματα προς την τελική λύση του εβραϊκού προβλήματος, που συνίστατο στην εκδίωξη όλων των Εβραίων από τα γερμανικά εδάφη. Στις 31 Ιουλίου 1941 ο Γκέρινγκ έγραψε στον Ράινχαρντ Χάιντριχ, αρχηγό των υπηρεσιών ασφαλείας του Τρίτου Ράιχ, «να αναλάβει όλες εκείνες τις πρωτοβουλίες για την ολοκληρωτική λύση του Εβραϊκού Ζητήματος σε όλα τα εδάφη με γερμανική επιρροή». Τον διέταξε να «συντονίσει όλες τις εμπλεκόμενες κυβερνητικές υπηρεσίες» και «να του υποβάλει ένα προσχέδιο για την τελική λύση του Εβραϊκού προβλήματος». Ο Χάιντριχ γνώριζε πολύ καλά ότι ο Γκέρινγκ ήταν η φωνή του Χίτλερ.

Τους επόμενους μήνες ο Χάιντριχ και οι επιτελείς του επεξεργάστηκαν τις προτάσεις που θα υπέβαλαν στον Γκέρινγκ, που περιλάμβαναν την εκδίωξη όλων των Εβραίων από τη Γερμανία και τις κατεχόμενες χώρες και την εγκατάστασή τους σε στρατόπεδα συγκέντρωσης, είτε στην Πολωνία, είτε σε περιοχές της Σοβιετικής Ένωσης. Το φθινόπωρο του 1941 η ευφορία για τη γρήγορη κατάληψη της Σοβιετικής Ένωσης είχε δώσει τη θέση της στον σκεπτικισμό. Οι επιχειρήσεις είχαν βαλτώσει και οι επιτελείς του Χίτλερ ανέμεναν έναν μακράς διάρκειας πόλεμο. Τα τρόφιμα δεν

έφθαναν για να θρέψουν τον πληθυσμό και το μυαλό του Χίτλερ πήγε κατευθείαν στους παρίες του Τρίτου Ράιχ, στους Εβραίους: «Μου λένε να μην τους στείλω στο βούρκο. Ποιος νοιάζεται για τον λαό μας; Είναι ωραίο να κυριαρχεί ο τρόμος, όταν εξοντώνουμε τους Εβραίους. Γράφουμε ιστορία από φυλετική άποψη». Ο Χίμλερ και ο Χάιντριχ, που άκουγαν τα λόγια αυτά του αρχηγού τους, δεν είχαν καμία αμφιβολία για τις προθέσεις του Φύρερ.

Στις 29 Νοεμβρίου 1941, ο Χάιντριχ έστειλε προσκλήσεις σε αξιωματούχους του καθεστώτος για τη σύσκεψη που είχε προγραμματίσει για τις 9 Δεκεμβρίου στο θέρετρο του Βερολίνου Βάνζεε. Θα τους εξέθετε τις απόψεις του για την «τελική λύση» και θα άκουγε τις δικές τους. Στην πρόσκληση βρισκόταν εσώκλειστη και η επιστολή του Γκέρινγκ για να μην υπάρξει η παραμικρή αμφισβήτηση για τη σοβαρότητα της σύσκεψης. Τα κακά μαντάτα από το ανατολικό μέτωπο, η επίθεση των Ιαπώνων στο Περλ Χάρμπορ και η έξοδος των ΗΠΑ στον πόλεμο δημιούργησαν εκρηκτικό κλίμα στο Βερολίνο και οδήγησαν στην αναβολή της σύσκεψης.

Η βίλα όπου έλαβε χώρα η διάσκεψη πραγματοποιήθηκε, τελικά, στις 20 Ιανουαρίου του 1942 σε μία βίλα της Βανζέε, που ήταν κέντρο αναψυχής των Ναζί. Στη σύσκεψη συμμετείχαν 14 ανώτατοι αξιωματούχοι του Τρίτου Ράιχ υπό την προεδρία του Χάιντριχ. Στην αρχή τους μοίρασε δύο λίστες με τις χώρες της Ευρώπης και τον προς εξόντωση αριθμό των Εβραίων καθεμιάς. Στη λίστα Α, που αφορούσε τις κατακτημένες χώρες, αναφέρεται και η Ελλάδα με σύνολο Εβραίων 69.600. Τους καταλόγους είχε συντάξει ο συνεργάτης του, ο διαβόητος Άντολφ Άιχμαν.

Ο Χάιντριχ μίλησε για μία ώρα. Πρώτα έκανε έναν απολογισμό για τα μέτρα που έχει πάρει το καθεστώς κατά

των Εβραίων από το 1933 που ήλθε στη εξουσία. Ανέφερε ότι έως το 1941, 530.000 Εβραίοι είχαν μεταναστεύσει εκτός Γερμανίας και Αυστρίας και απέμειναν μόλις 170.000. Ο Χάιντριχ συνέχισε, λέγοντας ότι οι συνθήκες είναι δύσκολες για τη μετανάστευση των υπολοίπων και έριξε στο τραπέζι ιδέες για τη μεταφορά τους στην Ανατολή και για την παροχή καταναγκαστικής εργασίας, «που θα προκαλούσε τον θάνατό τους από φυσικές αιτίες». Για όσους επιζήσουν, και αυτοί θα είναι οι πιο σκληροτράχηλοι, θα πρέπει να τους συμπεριφερθούμε ανάλογα, επειδή αν τους αφήσεις ελεύθερους θα αποτελέσουν τον σπόρο για την Εβραϊκή Αναγέννηση». Όλοι οι παρισταμένοι κατάλαβαν επακριβώς το τι εννοούσε ο Χάιντριχ. Άλλωστε, οι 8 από τους 15 προσφωνούνταν «δόκτωρ», δηλαδή είχαν διδακτορικό.

Ο Χάιντριχ τους είπε, ακόμη, ότι για να αποφύγουν νομικές και πολιτικές περιπλοκές θα πρέπει να γνωρίζουν ποιοι Εβραίοι είναι ικανοί για «εκτόπιση». Εξαιρούνται οι άνω των 65 ετών γερμανοεβραίοι, όσοι έχουν τραυματισθεί πολεμώντας για τη Γερμανία και έχουν τιμηθεί με ανώτατα παράσημα και οι Εβραίοι, που έχουν παντρευτεί Γερμανίδες και αντιστρόφως, και τα τέκνα που προέρχονται από ένα τέτοιο γάμο. Την ομιλία του Χάιντριχ ακολούθησαν διευκρινιστικές ερωτήσεις και τοποθετήσεις από τους συμμετέχοντες στη σύσκεψη, οι οποίοι στη συνέχεια γέυτηκαν τον πλούσιο μπουφέ και ανάμεσα σε γερές δόσεις κονιάκ μίλησαν για σκοτωμούς και εκκαθαρίσεις με τον πιο φυσικό τρόπο, όπως ανέφερε ο Άιχμαν στη δίκη του το 1961.

Στη συνέχεια γνωρίζουμε το τι επακολούθησε. 5.500.000 Εβραίοι εξολοθρεύτηκαν μέχρι το 1945 από τους Ναζί στη μεγαλύτερη γενοκτονία της παγκόσμιας ιστορίας («Ολοκαύτωμα»).